

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.

Lisi

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 10.000

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25.

Posamezna številka 1000 kron

Leto IV.

Dunaj, 3. septembra 1924.

Št. 36.

Naš položaj.

(Slike iz bivšega plebiscitnega ozemlja.)

Minula bodo kmalu že štiri leta, odkar se je vršil plebiscit na Koroškem in so nemški voditelji v deželi dali nam Slovencem slovesna zagotovila, kako hočejo varovati našo jezikovno in narodno posebnost ter skrbeti za naš duševni in gospodarski procvit; obljubili so nam izpolnjevati mirovno pogodbo v kolikor se nanaša na varstvo manjšin, torej vse najboljše, kar bi mogli pričakovati od dobrega sosedu.

Komaj pa je minul plebiscit, že so bile pozabljene vse obljube. Namesto obljub in zamenjenih pravic je zavlada trda roka sile po slovenskem Korotanu po geslu: „Und folgst du nicht willig, so brauch' ich Gewalt!“ Ni pomagalo nič, da smo Slovenci priznali s plebiscitom ustvarjena dejstva in se podvrgli vsem dolžnostim nasproti deželi in državi, kateri pripadamo. S pomočjo Heimatdiensta so se vrgli na iskanje in preganjanje veleizdajnikov — in iredentistov, h katerim prištevajo koroške oblasti vsakega Slovenca, ki ni zatajil svojega materinega jezika. Slučaj sodnijskega preganjanja g. Antona Gastlna radi veleizdajniških letakov je dovolj značilen. Po skoraj poldrugoletnem zavlčevanju obtožbe in zasliševanju mnogoterih prič je bil g. Gastl kljub gorostasnemu izpričevanju in nedokazanim obdolžitvam s strani policista Spitzerja in njegovega pomočnika Kreinerja pri drugi porotni obravnavi — oproščen, ker kljub vsestranskemu obravnavanju ni bilo mogoče najti nič kaznivega. Takih slučajev bi se dalo zbrati prav lepo število. O naših pravicah, ki jih uživamo kot „enakopravni“ sodeželani, nam najbolje priča trnjeva pot slo-

venskih šol v Št. Rupertu, Št. Jakobu in v Selah, pa tudi sleherni slovenski otrok, ki obiskuje utrakvistično šolo na Koroškem, bo lahko pričal, kako se varuje naša jezikovna in narodna posebnost v teh šolah.

Sprejeli smo tudi dopis od našega sotrudnika, ki dokazuje, kako izpolnjujejo koroški Nemci oziroma njihovi zastopniki pri deželni vladi nam slovesno dane obljube. Dopisnik pravi:

Po celem slovenskem Koroškem, zlasti v bivšem plebiscitnem ozemlju, prirejajo Nemci zadnji čas zopet prav pridno različne slavnosti kakor „Heimatschutzkränzchen“, „Fahnenweihe“, „Denkmalenthüllung“ itd. Da je namen teh prireditev povsem le vzdrževanje bojnega razpoloženja proti narodnim Slovencem in pomenčevanje, o tem pričajo dovolj jasno „slavnostni“ govori, ki jih je slišati ob enakih prilikah in kakor so jih prinesli nemški listi v svojih poročilih iz Rožeka, Bistrice v Rožu, Borovelj, Železne Kaple, Velikovca, Vovber itd. Povsod ena in ista pesem: Boj proti Slovencem „izdajalcem“, ki ogrožajo „nedeljeno“ Koroško. Ali to ni smešno in nečuvno obenem? Kaj hočejo ti ljudje vendar še od nas? Človek se mora nehote vprašati, čemu ta halo? Tembolj pa se moramo čuditi, da se pojavlja na takih zborovanjih povsod tudi deželni glavar kot strupen napadalec Slovencev, dasi je kot vladni zastopnik vendar le poklican, skrbeti za red in mir in izvrševanje zakonov, h katerim spada brezdvomno tudi zaščita narodnostne manjšine na Koroškem. Pri takih prilikah pa se ne dela za mir in spravo med nemškimi in slovenskimi deželani kakor bi to moralo biti v interesu deželne uprave in dobrega odnošaja med v poštevh prihajajočima državama. Doživljamo nasprot-

no, da se na teh zborovanjih in slavnostnih prilikah prav brezobzirno hujska in vzbuja proti Slovencem, ki ne trobijo v nemškonacionalni rog, tisto strastno razpoloženje, ki je povzročilo v deželi že toliko gorja in krivice. Saj se gospod Schumy niti ni mogel brzdati, ko je govoril kot zastopnik vlade pri otvoritvi električne uprave v Spodnjem Rožu — torej povsem gospodarskega podjetja, pri katerem so soudeleženi ravno tako Slovenci kakor Nemci — ne da bi se obregnil ob Slovence in jih po svoji stari navadi denunciral. Tako postopanje je za deželnega glavarja nevredno in mu ne more doprinesti zaupanja koroških Slovencev.

Hujskajoče razpoloženje proti Slovencem, kakor se širi po deželi s pomočjo novo ustanovljenega „Heimatbunda“, ki je prevzel delokrog razpuščenega Heimatdiensta in s pomočjo vladnih organov, ima pa tudi namen, prikriti pravi cilj vsenemške propagande na Koroškem: združitev z Nemčijo. Vsaj naši Nemci, naj si bodo potem že nemškega ali slovenskega pokolenja, ne poznajo avstrijskega patriotizma kakor ga tudi niso poznali v stari Avstriji. Njih namen je slejkoprej priti pod Nemčijo in za ta ideal nastopajo z javno propagando na zborovanjih in v časopisih ne meneč se zato, ali je njihovo delovanje zakonito ali ne. Ti ljudje živijo še vedno v usodni zmoti, da so več kot drugi in si zato prilaščajo vlogo valpeta, ki je upravičen vihteti svoj bič nad svojimi podložniki. Ker smo jim pa narodni Slovenci kot narodnostna manjšina pri izvrševanju njihovih namenov na poti in se vsled nasčutij ovirane, zato kričijo in sčuvajo proti nam vso nemško javnost češ: Poglejte jih, veleizdajalce, iredentiste, protivnike države itd., mislijo pa vedno na svoj nemški patriotizm. To

PODLISTEK

Nekaj zgodovinskega.

V pradobi pri nobenem narodu še ni bilo držav, ampak bile so rodbine isto, kar imenujemo danes državo. Države so se razvile še le v poznejši dobi, seveda ne povsod istočasno. Kakor v državi združuje državljane skupaj potreba medsebojne pomoči, tako tudi v rodbini. Vsak član rodbine je bil navezan na pomoč drugega. Ta potreba je pri posameznikih zbudila smisel za skupnost in na podlagi izkušenj zavest, da je posameznik za večja dela preslab in da nič ne doseže, vsaj pri kakem večjem podjetju ne. Treba je skupnosti in edinosti. Po tem načelu so se ravnale tudi prazgodovinske rodbine in spoznale potrebe, združiti se med seboj. In tako so nastale zadruge in plemena. Ta razvoj ni bil povsod in povsod enak, odvisen je bil pač od zunanjih činiteljev. Kakor dandanes države, tako so se nekoč tudi plemena med seboj bojevala in plemena je podjarmilo drugo in ga zasušnjilo. Ujetniki v vojnah naše dobe se smejo po končani vojni vrniti v svojo domovino. Vsekako drugače se je godilo ujetnikom v starih časih. Postalni so sužnji (sklavi) zmagačnega plemena ali države. Usoda teh ljudi je bila prav pomiljevanja vredna. Ravnalo se je ž njimi kakor z živino. V celi rimski dobi najdemo suženjstvo vsepovsod po državi razširjeno, da bilo je celo pravna inštitucija. V srednjem veku se je pod vplivom krščanstva ta oblika omilila in ublažila v podložništvo. Podložniki

so bili sicer osebno svobodni, toda navezani so bili na grudo.

Doba suženjstva je obenem pretežno doba domačega gospodarstva. Z besedo „domače gospodarstvo“ označujemo razmere, kjer se domačega vse prideluje in izdeluje doma, v družini, v zadrugi, v vasi. Samo mlinarji in kovači so bili že svojčas edini rokodelci v vasi. Domače gospodarstvo v tem času ne pozna prometa v pravem pomenu besede in zato tudi ne denarja. Kar se zamenjava, se ceni po živini ali platnu. Delajo po večini sužnji, ki spadajo k družini. Svobodni delavci so le redki; kar jih je, dobivajo svojo plačo v pridelkih in izdelkih. Življenje je prav priprosto, potreb le malo in zato je tudi le malo obrti.

Kultura vedno napreduje in z napredujočo kulturo rastejo tudi potrebe. Grajščaki so imeli preveč pridelkov za dom in dugih reči premalo. Začelo se je močnejšo menjavanje. Ob gradovih in samostanih so se naseljevali osvobojeni rokodelci. Promet je postajal vedno živahnejši in tako je postal potreben kovan denar. Vsled večjega prometa so nastala prava sejmišča, iz sejmišč so se razvili trgi in iz trgov mesta. Posebno mesta ob velikih rekah so na ta način nastala, dasi je dosti mest se razvilo tudi iz rimskih vojaških taborov. Stanje obrtnikov se je vedno boljšalo; postalni so mestni obrtniki svobodni. Ta svoboda jim je dala možnost, organizirati se v cezah. Cehe obstojajo v tem, da se obrtniki istih strok združijo v medsebojno pomoč in obrambo. So bili sicer mojstri, pomočniki in vajenci kakor danes, a

med njimi ni bilo tistega tujega razmerja kakor dandanes med delodajalci in delavci. Vsi so bili člani ene družine in med njimi še ni bilo slojnih nasprotij in bojev, kakor opazamo to v današnji dobi.

Te strokovne organizacije niso imele trajnega obstanka. Prišla je doba liberalizma in kapitalizma in cehe so začele umirati, dokler niso popolnoma izginile. Vzroke, zakaj so izginile strokovne organizacije, moramo iskati deloma v organizacijah samih, deloma tudi v zunanjih činiteljih. Med notranje vzroke štejemo različne zlorabe v organizacijah in med vnanje pa kapitalizem, ki se je razvil iz liberalizma. Pot kapitalizmu pa je odprl živahen promet, ki se je močno razcvetel vsled odkritja novih delov sveta. Liberalizem je pridigal povsod svobodo, in kapitalizem je prepojen s tem duhom zadal organizacijam, ki so bile ustvarjene na principu skupnosti, smrten udarec.

V tej dobi se nahajamo mi. Dobo, v kateri mi živimo, moremo po pravici imenovati dobo kapitalizma, dobo denarnega gospodarstva. Vse drvi za profitom in ta gonja za bogastvom je ustvarila egoizem (sebičnost).

Kapitalizem je v prvem štadiju svojega razvoja prav dober in tudi potreben za napredek. V drugem štadiju pa je zavreči, ker si stavi kot načelo edino le profit. Zato socialisti nimajo prav, ako se bojujejo zoper kapital v splošnem. Socialno bedo ni prinesel kapitalizem sam po sebi, ampak kapitalizem kot monopolizem (želja za profitom).

je glavni vzrok preganjanja koroških Slovencev.

Navedli smo nekaj dejstev in misli o našem položaju kot odgovor na gonjo, ki se je zadnji čas obnovila proti slovenski manjšini na Koroškem, obenem pa je tudi naš namen, da opozorimo na te nezakonitosti vse merodajne kroge, ki so poklicani ščititi naše po mirovni pogodbi zajamčene pravice, ki si jih z nasiljem na nobeden način ne damo iztrgati.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Dne 24. avgusta t. l. so napovedali komunisti v Gradcu zborovanje, ki pa je bilo glede na mir in red prepovedano. Policija je vedela, da se komunisti za prepoved ne bodo brigali, zato je imela pripravo. In res jih je prišlo ta dan precej na zborovanje k dotičnemu lokalu. Ker je policija vstop v poslopje zabranila, so hoteli zborovati pod milim nebom. Zborovalci so bili povečini otroci in so nosili sovjetske zvezde. Kakor običajno, so nastopali tudi tukaj nasilno ter prišli tako s policijo v konflikt, ki je aretirala 19 komunistov. — Delegati Društva narodov pridno proučavajo finančni in gospodarski položaj države. Predvsem je na dnevnem redu finančni položaj ter se vedejo pogovori v finančnem ministrstvu, pristojni ministri pa pridno poročajo. — Carinski odbor je dokončal svoje delo ter pride carinski zakon kot prvi na dnevni red sedanjega zasedanja narodne skupščine. V odboru so se tudi zedinili o carini na žito, ki se bo ravnala po žitnih cenah: ako bo stopila cena žita, pade carina in nasprotno. Pri ceni pšenice od 3200 do 3800 K znaša carina 2 zlati kroni za metercent, ako pade cena pod 3200, se zviša carina avtomatično do 4 zlatih kron, nasprotno pa pade carina, ako stopi cena žita nad 3800 kron. Za ostale žitne vrste se meje sicer niso določile, vendar velja isto kot za pšenico.

Jugoslavija. Kakor vse kaže, si je nova vlada svoj položaj že precej utrdila, ker vlada z razumom in se ne pusti preveč vplivati od raznih strank. Razna nova nameščenja dajo sklepati, da ji gre res za zblížanje, za mir in red v državi. — Sestanek zunanjih ministrov male antante v Ljubljani je zopet potrdil, da vladajo med državami prijateljski odnosi in da tudi glede zunanje politike ni nobenih nesporazumljenj. Govorilo se je tudi o razmejitvi z Italijo v Sloveniji. Glavni povod sestanka pa je bil, da so se zunanji ministri zedinili na enotno postopanje na seji Društva narodov v Ženevi. — Vlada je zopet vzpostavila pokrajinsko upravo za Hrvatsko in Slavonijo odnosno prejšnje stanje, ker je na podlagi obstoječih zakonskih odredb likvidacija, ki jo predvideva ustava, nemogoča in je treba sprejeti prej še nove zakone. — Razmejitev z Albanijo je pričela. Pleme Kuči hoče pod Jugoslavijo na podlagi dokumentov, ker je vedno pripadalo ozemlju Črne gore. Po tem se sodi, da bo razmejitev za Jugoslavijo ugodno končala.

Nemčija. V nemškem državnem zboru je bil 27. avgusta tak teater kot še nikdar. Komunisti so zahtevali, da se dovoli izključenim udeležba pri glasovanju in da se razpravlja o amnestiji. Ker je demokrat Brodauf govoril proti temu predlogu, so ga začeli nacionalisti in komunisti obdelovati s pestmi. Po seji so se vadili v metanju tintnikov in aktov in nehali šele potem, ko jih je ruvanje in metanje dosti izmučilo. Skupščino so zapuščali krvavi, črni, blede in raztrgani obrazi. Glasovanje o londonskem paktu se je moralo večkrat preložiti. Nacionalisti so pred glasovanjem stavili še svoje pogoje, ker je bilo očitno, da brez glasov nacionalistov ni mogoče doseči potrebne dvetretjinske večine. Zahtevali so 4 ministrske sedeže, odstop državnega kanclerja Marksa in imenovanje nacionalista za kanclerja. Vlada je njih predlog kot tak odklonila, vendar ga je nekoliko spremenila in bo nekaterim zahtevam nacionalistov ugodila. Brez nič ni nič. Pokazalo se je to pri glasovanju, ko se je del nacionalistov odstranil, ostali pa so glasovali za zakone. Komuniste je postopanje nacionalistov silno razburilo; začeli so jih zmerjati z izdajalci, svinjami, lumpi, judovskimi hlapeci itd., demokrati pa so jim iz ogorčenosti pljuvali v

obraz. Pa to se ni godilo kje na „nekulturnem“ Balkanu, ampak v nemškem rajhstagu, v nemškem Berlinu, kjer so bili skupaj poslanci naroda, ki se imenuje najkulturnejši. Zadržanje nacionalistov je vladi omogočilo sprejetje vseh zakonov, ki jih predvideva Dawesov načrt, z dvetretjinsko večino. „Times“ piše o tem glasovanju, da se mora nemški vladi in nemškemu narodu k izidu glasovanja čestitati. Razum je zmagal. — Carinska meja med zasedenim in nezasedenim ozemljem se opusti 9. septembra. — Nemški poslanik v Londonu je dobil takoj po izidu glasovanja v rajhstagu nalog, da londonski pakt podpiše, kar je storil 30. avgusta. S tem dnem stopi londonski pakt v veljavo.

Zmaga Herriota v zbornici in senatu. Parlamentarno zasedanje bo končano, ker sta zbornica in senat sprejela Herriotovo poročilo o poteku in sklepih londonske konference. Senat je sprejel Herriotovo poročilo s 187 glasov proti 37 glasovom, 74 poslancev je bilo pa odsotnih.

Italijanski protifašistovski blok. Demokratični list „Mondo“ v Rimu je priobčil poziv na vse Italijane, ki so nasprotni fašizmu, da se združijo v velikem protifašistovskem bloku, ki naj dobi naslov „Unione Nazionale — Narodno združenje“ ter naj temelji na demokratičnih načelih. Ta poziv je našel v javnosti velik odmev. V tak blok bi vstopili tudi popolari in socialisti.

Komunisti prorokujejo balkansko vojno. Na kongresu balkanske komunistične federacije, ki jo tvorijo komunistične stranke Jugoslavije, Bolgarije, Rumunije in Grčije, se je v Moskvi ugotovilo, da je računati v kratkem z vojno na Balkanu in da je splošna politična situacija v balkanskih državah zelo zamotana. Federacija pravi, da bo v najkrajšem času izbruhnila meščanska vojna na Balkanu in da se pojavlja tudi v Besarabiji, Dobrudži, Bukovini in na Sedmograškem med prebivalstvom revolucionarno gibanje. Vsled teh okolnosti je sklenila balkanska komunistična federacija pospešiti izvedbo komunističnega programa na Balkanu in stopiti v ožje stike s komunisti v Franciji, Angliji, Italiji in Nemčiji.

Komitaši napovedujejo revolucijo. Ob zdanih vpadih bolgarskih komitašev na grško ozemlje je bilo zajetih večje število komitašev, ki so bili prepeljani v Solun in 24. avgusta ustreljeni. Ujetniki so pripovedovali, da bo v Macedoniji do konca tega leta brezpogojno izbruhnila revolucija.

Danska se razorožuje. Ministrski svet je sprejel razorožitveni načrt, ki ga je predložil vojni minister Rasmussen. Po tem načrtu stopi namesto sedanje vojske policijski nadomestni kor, ki bo prevzel tudi varstvo meje in ribištva in ki se bo boril proti tihotapstvu. Brodovje se opusti skoraj popolnoma. Mesto bojnih ladij bodo v bodoče samo oboroženi motorni čolni.

DOMAČE NOVICE

Prihodnjim številkam lista priložimo zamudnikom posameznih poštnih okolišev izpolnjene položnice. Pričakujemo, da se bodo vsi, ki položnice prejmejo, istih takoj poslužili in vplačali potrebne svote. Naročnina je računana do 1. oktobra, da mora poslati naročnino za zadnje četrtletje vsak naročnik potem zopet, ko prejme prazno položnico.

Duhovniške vesti. Novo nastavljeni so bili čgg.: v Št. Rupertu pri Celovcu kaplan Bertl Egon, v Labudu kaplan Bortlik Alojz, v Hodišah kaplan Mairitsch Ljudovik, v Škocijanu kaplan Marktl Niko, v Tinjah kaplan Oitzinger Luka, v Borovljah kaplan Schuster Oto, za 2. kaplana v Železni Kapli dr. Janko Sadolšek. Prestavljeni čgg.: Zebedin Krištof za provizorja v Škofiče, Hinisch Jožef za provizorja v Št. Peter pri Grabštanju.

Osebna vest. G. dr. Stanko Erhatic, rodom iz Celja, je prideljen jugoslovanskemu konzulatu v Celovcu.

Heimatschutz pravi, da se ne sme pozabiti na obrambne boje na Koroškem, v katerih je dala Koroška celemu nemškemu narodu vzoren primer in si pridobila priznanje vseh naro-

dov, in na plebiscit. Zato bo poskrbel Heimatschutz, da se bodo vršile po celem Koroškem plebiscitne slavnosti. Če le ne bo doživel takšen fiasko kot drugi v Brežah in Kapli ob Dravi, kjer je na stotine milijonov deficita.

Poizkus samomora je napravila nadučiteljeva soproga v Kotmari vasi. Na cesti se je ustrelila v levi del prs in se močno ranila. Orožniki so jo obvezali in spravili v Celovec v bolnico. Vzrok so menda družinske razmere.

Požari. V Ležbah pri Hodišah je izbruhnil 23. avgusta zjutraj ogenj, ki je napravil 200 milijonov škode. Hiša in gospodarska poslopja so zgorela do tal. Ker je posestvo zavarovano za 190 milijonov in se sumi, da je posestnik sam zažgal, sta bila z ženo predana sodišču. — Strela je zažgala v Kazazah. Štirje posestniki in druge stranke so oškodovane na gospodarskih poslopih in opravi za okroglo 650 milijonov kron. — Dne 28. avg. je pogorela v Št. Rupertu pr Celovcu mizarska delavnica skoro do tal. Dve požarni brambi sta gasili. V bližini mest se da ogenj lažje udušiti kakor na deželi, kjer je večkrat edino gasilno orodje škaf.

Loče ob Baškem jezeru. Kam vede prenapeta narodna nestrpnost, kaže sledeči slučaj, ki se je pripetil 20. julija pri nas. Dva slovenska učitelja, ki si morata v Jugoslaviji iskati kruha, ker ga njima slovenska koroška domovina ne sme rezati, sta šla v veseli družbi naših fantov in deklet z harmoniko mimo gostilne, v kateri je sedel eden naših smrtnih sovražnikov. In zakaj bi se ne veselili? Saj so imeli po dolgem zopet enkrat v svoji sredi dva nekdanja sošolca in prijatelja! Ko je zagledal dotični gospod veselo družbo, mu je vzkipela renegatska kri. Morda je zavidal mladini čisto veselje, morda mu je bilo prehudo, da on ne more biti med njimi, najbrž pa je hotel biti na mestu gg. učiteljev. Svetka in petka ljudje te vrste sploh ne poznajo, zato jo je gospod takoj mahnil k orožnikom in naznanil, da imajo Slovenci „Aufmarsch“ in zborovanje. Orožniki so seveda takoj poklicali predse oba gospoda in ju zaslišali. Posledica vsega tega je bila, da sta morala v ponedeljek v spremstvu orožnika v Beljak, kjer pa so trezni Nemci grosno blamirali našega odpadnika na ta način, da so gospoda po kratkem pomenku prijazno odslovili. Vsaj se vsakemu pametnemu Nemcu že preneumne zdijo treparije, ki jih uganjajo v to svrhu plačani ljudje.

Št. Jur na Vinogradih. „Bauernzeitung“ je izdrla kol iz plota in lopnila po šentjurskemu fajmoštru, ker poučuje na ljudski šoli v Malem Št. Vidu verouk v slovenskem jeziku. Dopisnik pravi, da je šola že od obstoja sem popolnoma nemška, samo verouk se poučuje v ljubljansko visoki slovenščini, česar menda ne razumejo ne stariši in ne otroci. Sklicuje se na zadnje ljudsko štetje, češ, da je bilo pri zadnjem ljudskem štetju v malošentvidskem šolskem okolišu vpisanih samo sedem Slovencev. Res je v obeh razredih tudi osem nemških otrok in župnik se ozira tudi na te ter poučuje zadostno tudi v nemškem jeziku, da tudi ti niso zapostavljeni. Niti od enega nemškega učenca še ni zahteval slovenskega odgovora. Vsakemu svoje, kar gre po pravici: slovenski šolarji naj se učijo verouk slovensko, nemški pa nemško. Tudi ne odgovarja resnici, da bi otroci župnika ne razumeli, ker govori menda ljubljansko slovenščino. Ravno nasprotno je res: otroci ga razumejo prav dobro, so pridni in ubogljivi in medsebojno razmerje med otroci in župnikom je prav dobro. Ljubljanske visoke slovenščine pa šentjurski fajmošter ne razume in še ni kdaj slišal o tem jeziku. Župnik je poučeval tudi že na drugih šolah, kjer je bilo več nemških otrok, ravno tako ozirajoč se na obe narodnosti, v nemškem in slovenskem jeziku, a ni bilo še nikdar kakšne pritožbe. Dopisnik se sklicuje, da je šolski okoliš razum sedmerih Slovencev nemški. Naj gre le človek po dotičnih vaseh, pa bo slišal na lastna ušesa, razum v par hišah izključno slovensko govornico. Istotako se otroci med seboj pogovarjajo v slovenskem jeziku. Dopisnik imenuje tukajšnjo šolo unikum in se vprašuje, je li večja nesmisel na svetu mogoča. Temu pritrdimo tudi mi, da je šola res unikum, ker se slovenski otroci poučujejo samo v nemščini, da, res večje nesmiselnosti ni

na svetu. Šentjurski fajmošter se ne meša v politiko, vendar pa ni zato na svetu, da bi se po trebuhu valjal po blatu in prahu in vsakemu poljuboval umazane noge. Sicer pa vsa čast in priznanje učenemu filologu, ki je strmečemu svetu jasno dokazal, da obstoja do sedaj nepoznani ljubljansko-visoko slovenski jezik.

Iz velikovškega okraja. Enaka pravica za vse! Kako lepo done te besede. V album so si jih zapisali naši Nemci (!) in jih imajo vedno na jeziku, četudi dejstva drugače govore. Zapoštvlja se nas na vseh poljih; na šolskem polju vladajo vnebovpijoče razmere, na davčnem ni dosti bolje, prav izrazito pa se vidi razlika pri plačevanju v kmečko bolniško blagajno. Imamo slučaje, ko mora kmet prispevke redno plačevati, dočim se pri drugih gleda skozi prste. Bog ne daj, da bi kateri Slovenec ne prijavil vseh svojih poslov, grom in strela tedaj. Na drugi strani so nam znani slučaji, da posamezni posestniki svojih poslov sploh niso prijavili ali vsaj ne vseh. Ti ljudje se hvalijo celo po gostilnah, da za nje zakoni ne veljajo in kako briljantno znajo farbati kmečko bolniško blagajno. Našega človeka se polašča upravičena jeza, ker vidi povratek starih časov, ko je delal in plačeval samo tlačan, tlačitelj pa je vihtel bič. Naj bi se napravil tukaj enkrat red, da pridemo do razmer, ki morajo vladati v kulturni in ustavni državi!

Metlova. (Nevihla.) V soboto 23. avgusta pa se nismo imeli smejeti, kajti divjala je taka nevihta, da smo se bali za naše strehe in hiše. Ker ležimo v ravnini, je imel vihar lep dostop in tudi je temeljito opravil svoj posel. Da je letala strešna opeka po zraku in cepala na tla razbita, da so streljali „hajfelni“ muhe, da so ojstrve odpovedale službo in da so stropi slamatih streh pokazali svoja rebra, je povsem umljivo, ali da je veter uničil cel sadonosnik popoloma, ruval debele borovce in smreke s koreninami vred in napravil pd. Lazarju 50 milijonov škode, je pa vendar nekaj nenavadnega. Leta 1918 je divjala slična nevihta. Ni dosti, da nam dela škodo neprestan dež, pomagati uničevati je morala še nevihta. Ni čuda, da lezemo v dolgove.

Bekštanj. (Iz seje občinskega odbora 15. avgusta 1924.) Prečital in odobril se je zapisnik zadnje izvanredne seje, iz katerega je razvidno, da se je izreklo izmed 23 navzočih odbornikov 15 za zidavo občinske hiše v Maloščah, 8 za Vodičjovas. Obveljal je tedaj predlog finančnega odbora. Odkloni se je zahteva beljaške občine za prispevek k popravilu odnosno poglobitvi ceste pod železnim mostom med Mlinarmi in Toplicami, ki je postala vsled poplavl za večje tovore neporabna. Prošnji Franca Pogliča na Brnci za podalitev gostoljubarske koncesije je odbor ugodil, predlog socialno demokratične stranke za povišanje davka na prireditve (Lustbarkeitssteuer) in urne licence pa odkazal finančnemu odboru. Zastran robotnih del pri popravilu potov in cest je odbor sklenil, da imajo plačati vsi tisti, ki se pozivajo za robotna dela miso odzvali, dasi so v to obvezani, za delavno moč 50.000 kron, za vprežen voz pa 100.000 kron dnevno. Občinski slugi se je povišala mesečna plača na 800.000 kron obenem pa sklenilo to mesto razpisati. Sprejet je bil iz 21 glasovi načrt za zidavo občinske hiše ter izvoljen 9 članski stavbinski odbor (Bauschuss). Pri tem so skušali nekateri člani Landbunda demonstrirati proti zidavi občinske hiše, češ, da ni potrebna, ker so s svojim predlogom za Vodičjovas pogoreli. Baš zato niso hoteli imenovati svoja dva zastopnika v stavbinski odbor. Za ljudi, ki so bili vajeni vedno le komandirati, je brezdvomno težka stvar, pokoriti se sklepom, ki so bili napravljeni brez njihovega privoljenja. No, počasi se bodo morali tudi navaditi!

Kotmara vas. Naročnik iz Kotmare vasi vprašuje „Gorjance“, zakaj ni od njih nobenega glasu. Pravi, da druga društva pridno prirejajo igre in delajo izlete in pozivlja igralce, da bi kmalu zopet nastopili na novem odru. Dopisnik naj bo uverjen, da „Gorjanci“ niso zaspali in da se bodo gotovo pokazali na novem odru, ko mine najnujnejše delo.

Peče pri Podkloštru. Dne 22. avgusta smo položili k zadnjemu počitku g. Franca Mikula, bivšega posestnika, pd. Pintarja v Pečah, očeta čg. župnika Franca Mikula v Melvičah. Bil je to mož še stare korenine, zvest svojemu

Bogu in narodu. Ker je bil trden Slovenec, je umrl v l. 1919 tudi dosti preganjanja prestati. Kot dober družinski oče je oskrbel vse otroke izvrstno. Pred 14 dnevi mu je po prestani operaciji otemnel duh, da so ga morali dati v Celovec, kjer je tudi umrl. Kako je bil priljubljen, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Pokopal ga je njegov sin č. g. župnik Franc Mikula ob asistenci čg. župnika iz Št. Lenarta in domačega provizorja ter bogoslovca Franca Fertala. Domači duhovni pastir je v globoko zamišljenem govoru vzel slovo od rajnega, ki ga je postavil za vzor moža. Vrli Pintarjevi obitelji iskreno sožalje!

Kotmara vas. Pri Šumiju se je čulo minulo nedeljo veselo vriskanje in kmalu smo videli stati mladega Sumija in nevesto Jožefo Wieser, pd. Mačkovo na Prebljah pred poročnim oltarjem, da si tam obljubita zakonsko zvezo. Z veliko požrtvovalnostjo se je lotil mladi Sumi razdrapanega posestva in v kratkem času uredil hišo, da je veselje. Veselo smo obhajali ženitnino in gosp. župnik so poročencema ob nagovoru čestitali in voščili v imenu vseh obilo zakonske sreče in blagostanja. Bog vaju živi — na mnogo srečnih let!

Šmarjeta v Rožu. Kruta, neizprosna smt nam je dne 22. avgusta ugrabila enega najboljših. Jožefa Sablačana, pd. Strugarja ni več med nami. Umrl je mož, vzoren gospodar in kristjan, narodnjak, da je malo takih. Kako priljubljen je bil rajni, je pokazal njegov pogreb v nedeljo 24. avgusta; ogromna množica ljudi od blizu in daleč je spremljala blagega pokojnika na njegovi zadnji poti. Bil je to mož stare, trdne korenine, kakor je omenil č. g. župnik Božič v svojem lepem nagrobnem govoru, mož, kakoršnih malo najdeš na današnjem omehkuženemu svetu. Kot bivši dolgoletni obč. odbornik, načelnik krajnega šolskega sveta in do svoje rane smrti cerkveni ključar pri podružnici sv. Tomaža je stal rajni Strugar vedno v prvih vrstah naše stranke, mož-značaj, ki ga homo težko pogrešali. Počivaj v miru, dragi Strugar, naj bi Ti bila slovenska zemljica, katero si tako ljubil, lahka. Strugarjevi rodbini pa izrekamo naše najodkritosrčnejšo sožalje!

GOSPODARSKI VESTNIK

Ljubljanski vzorčni velesejem.

V dneh od 15. do 25. avgusta t. l. se je vršil v Ljubljani četrti vzorčni velesejem. Namen takih vzorčnih sejmov je, opozoriti trgovske kroge, domače in tujezemske, na izdelke svoje lastne industrije in obrti ter posredovati med kupci in prodajalci. Zlasti po svetovni vojni je postala spricho novih državnih mej in carinskih pogodb potrebna nova orientacija v trgovini. In temu namenu naj bi služili velesejmi, ki nudijo večjemu očesu obenem dober upogled, na kakšni stopnji se nahaja gospodarski razvoj, zlasti konkurenčna moč industrije in obrti v državi.

Kdor si je ogledal sejmiški prostor ob Gosposvetki cesti pod Tivoli, z vabljivimi paviljoni in okusno razvrščenimi, bogato razstavljenimi vsakovrstnimi predmeti, se je moral čuditi hitremu napredku, ki ga ima zabeležiti Slovenija v posameznih strokah, posebno v usnjarski, tekstilni, elektrotehnični in tudi v strojni industriji. Na ljubljanskem velesejmu pa je bila v obilni meri zastopana tudi industrija in obrt iz Stare Srbije, Bosne, Hrvatske in Dalmacije. Obiskovalci so prihajali v velikem številu ne le iz vseh delov kraljevine, marveč tudi trgovci iz Avstrije, Nemčije, Češkoslovaške, Italije, Ogrske, Rumunije, Grške, Turčije, da celo iz daljne Francoske in Angleške. Čehoslovaki so imeli svoje predmete (tkanine, kipe, preproge, cerkveno opravo, vloženo pohištvo itd.) izstavljen v posebnem ličnem paviljonu. Ob njega vhodu je visela slika prezidenta Masaryka, okrašena s češkoslovaškimi zastavicami. Tudi francoske firme so razstavile svoje izdelke (likerje, biserne ovratnice, cvetličnjake, parfume itd.) v posebnem oddelku, ki je nosil napis R. F. (Republique française) in francoske zastavice.

Kmetovalcem se je nudila na sejmu velika izbira poljedelskih strojev, vozov, vpreg in drugih kmetijskih potrebščin. Pozornost obiskovalcev so vzbujali na sejmu razstavljeni

cerkveni zvonovi, ki so od časa do časa delali reklamo s svojimi ubranimi glasovi za livarno Samasa v Ljubljani in kranjsko industrijsko družbo v Jesenicah. Na sejmu je bilo videti tudi izdelke puškarske obrti iz Kranja, kjer se je nastanilo po plebiscitu več boroveljskih puškarskih in se nahaja sedaj obenem puškarska šola. Izmed domače obrti je posebno omeniti okusne izdelke Belokrajine (sodčke, pisanice, čipke).

Za hitri napredek lesne, strojne ni elektrotehnične stroke v Sloveniji je pripomogla največ dobro urejena tehnična srednja šola v Ljubljani, ki obsega več oddelkov, med njimi: višjo stavbeno šolo, višjo strojno šolo, stavbeno rokodelsko šolo, strojno delovodsko šolo, elektrotehnično, mizarstvo, strugarsko, kiparsko in rezbarsko šolo, žensko obrtno šolo za šivanje perila, izdelovanje oblek in vezenje ter razne specialne tečaje za obrtnike. Velikanska, moderna stavba z posebnimi, dobro opremljenimi delavnicami je bila l. 1911 dograjena. Šola je posečalo v preteklem šolskem letu nad 600 učencev.

Omeniti je še odsek za varstvo prirode — poseben lovski in planinski paviljon — kojega namen je bil razkazati nekatere znamenitosti Slovenije in opozarjati na njihovo zaščito. Poseben paviljon je bil namenjen za higijensko (zdravstveno) razstavo. V njem so bile razstavljene slike in se vršila dnevno poljudna predavanja o raznovrstnih boleznih kakor o jetiki, krofu, vnetju slepiča itd. ter o negovanju telesa.

Veliko zanimanje, zlasti med kmetovalci, je vladalo za konjsko razstavo, ki se je vršila v nedeljo 24. avgusta. Za to razstavo je bilo izbranih 120 najlepših konj iz Slovenije in je bil njen namen predvsem ta, vzbuditi med kenjerejci tekmovalstvo za vzrejo prvovrstnih plemenskih konj, ki pridejo v poštev za izvoz in donaša vsled tega konjereja lepe dohodke. Kakor se je zagotovilo po listih, se namerava prirediti ob prihodnjem velesejmu v Ljubljani splošna živalska razstava.

Sodeč po raznih poročilih, je dosegel ljubljanski velesejem v polni meri svoj namen, tako glede organizacije razstave, kakor tudi glede obiska, ki je bil kljub deloma slabemu vremenu zadovoljiv. Sklenilo se je večje število kupčij ter tako seznanil domači in tuji trg z izdelki, razstavljenimi na velesejmu.

Velikega pomena za gospodarski razvoj Slovenije je ustanovitev ljubljanske borze, ki je začela poslovati za časa velesejma in ki bo odslej notirala cene za blago (tržne cene) in vrednostne papirje (efekte).

Pozor, davkoplačevalci! Nebroj pritožb prihaja s cele Koroške o krivičnem odmerjanju osebno dohodninskega davka. Tudi v slovenskem delu Koroške taki slučajji ne bodo redki. Vse davkoplačevalce pozivljamo, da sporoče očitne krivice pri odmerjanju tega davka Političnemu in gospodarskemu društvu, da bosta imela poslanca za jesensko zasedanje delovnega zbora dokaze v rokah.

Kolkovina. Omenili smo že, da se je s 1. septembrom petkrat zvišala kolkovina lestvica. Po tem zakonu (od 29. julija 1924) se morajo kolkovati znanprej rojstni, krstni, poročni, mrtvaški listi, pooblastila in privatnikom izstavljena izpričevala z 10.000 K. potni listi s 15.000 K. Petkratno je bila zvišana tudi kolkovina za oblastvena dovoljenja kakor koncesije, oklice itd. Vloge na oblasti in urade je treba kolkovati z 10.000 K, priloge z 2000 K. Nespremenjene so ostale pristojbine za spremembo imena, legitimacije za prosto ali znižano vožnjo po železnici, za račune in slično. V rabi ostanejo še dalje tri lestvice: po skali I. znaša kolkovina $\frac{1}{4}$ odstotka, po skali II. 1 odstotek in po skali III. 2 odstotka vrednosti. Na zvišanje kolkovine opozarjamo posebno društva, ki vlagajo prošnje za razne prireditve.

Italijansko-avstrijska trgovina. V prvih petih mesecih t. l. je Italija uvozila iz Avstrije blaga za 157 milijonov lir, izvozila pa za 272 milijonov lir. Razlika v italijansko korist je 115 milijonov lir. Izvozila je: moke in zdroba za 32 milijonov lir, surove svile za 25 milijonov lir, volne in izdelkov za 24 milj. lir, bombaže-

vine za 22 milijonov lir, južnega sadja za 21 milijonov lir, umetne svile za 18 milijonov lir. Uvozila je lesa za 63 milj. lir, celuloze za 17 milijonov lir, papirja za 9 milijonov lir, lokomotiv in drugih strojev za 8 milijonov lir, železničarskih izdelkov in strojnih delov za 5 milijonov lir, instrumentov za 4 milijone li.

Avstrijske finance in gospodarstvo. Pred kratkim je bilo objavljeno poročilo generalnega komisarja za Avstrijo g. Zimmermanna, ki ga je postavilo Društvo narodov. Sedaj je podal tudi avstrijski finančni minister par izjav, ki osvetljujejo avstrijske finančne in sploh gospodarske razmere. Konferenca v Londonu bo na podlagi svojih zaključkov ugodno vplivala na sanacijo gospodarstev predvsem v tistih državah, ki so direktno prizadete po reparacijah. Davčni dohodki v Avstriji kljub hudi finančni krizi rastejo, posebno pa dohodki, izvirajoči iz davka na poslovni promet. Proračun za l. 1925 bo izkazoval po dosedanjih računih deficit v znesku 582 milijard K, kar se bo krilo iz sredstev, ki jih je dalo na razpolago Društvo narodov. Pesimistično presojanje avstrijskih gospodarskih razmer ni upravičeno. Saj je znašal resnični deficit v prvi polovici t. l. samo 249 milijard K, medtem ko je sanacijski načrt predvideval 307 milijard K. Razveseljivo je tudi dejstvo, da je maj l. 1924. že peti mesec, ko ni bilo treba finančnemu komisarju Društva narodov staviti Avstriji na razpolago nobenih sredstev za pokrivanje tekočih izdatkov iz ostankov avstrijskega posojila Društva narodov v preteklem letu. Pa tudi splošni gospodarski položaj je zadovoljiv. Vesti, da bo doživela krona v jeseni t. l. padec, se bodo izkazale za neresnične, ker je sredstev za ohranitev kro- ne na dosedanji višini dovolj na razpolago. Dokaz, da je prebivalstvo dobilo zaupanje, je veliko naraščanje hranilnih vlog na Dunaju in ostalih glavnih mestih. Junija l. 1922. so znašale hranilne vloge ca. 110 milijard K, junija letos pa 946 milijard.

Zagreški tedenski sejem. Cene za kg žive teže: voli 11—15,75, bosanski voli 8—13,50, krave 9—15, bosanske krave 8—11, biki 12,50 do 15,50, junice 12—15,50, junci 13—15,50, teleta 17,50—21,50, svinje 26,50—27,50, nepitane 21—23,75, prasci do 1 leta 22—30, nad 1 letom 18—21 Din. Konji po komadu (v tisočih Din): tovorni težki 10—15, lahki 7—9, kmečki 6—8, vozni lahki 5,5—7,5, srednji 5—6,5, težki 7 do 9,5, žrebeta do 1 leta 3—3,5, do 2 let 4—4,5, do 3 let 4,5—5,5, starejši 6—8 tisoč Din. Konji za klanje 3,75—4,5 Din za kg žive teže. Krma: detelja običajna 113—135, lucerna 113—125, seno I. 90—100, II. 75—87,5, otava 100—125, slama 75—100 Din za 100 kilogramov.

Tržne cene v Velikovcu dne 27. avgusta. Žito: pšenica 3400—3700, rž 3200—3400, ajda 2700—2800, oves 2600—2800 K. Kumare 300 do 400 K kg. Sirovo maslo 48.000—50.000 1 kg. Jajce komad 1400—1500 K. Brusnice liter 4000 kron. Živina: voli 10—14.000, krave 8000 do 13.000, ovce 6—9000, svinje 25—27.000 K za kg žive teže.

Dunajski trg. Živina: voli 13.200—23.500, biki 13.400—17.000, krave 13—16.500, mesne svinje 24—28.000, pitane svinje 25—27.000, klavni konji 5500—12.000, teleta 20—26.000, jagnjeta 11—14.000, koze 2500—5000, ovce 9—14.000 K za kg žive teže; zaklana živina: teleta 24—30.500, jagnjeta 13—16.000, kozlički 15.000, koze 8—12.000, ovce 12—18.000, mesne svinje 25—31.000, pitane svinje 26—27.000 K za kg. Meso: goveje 22—50.000, zmrznjeno 16—29.000, telečje 28—44.000, zrezek 55.000 do 68.000, svinjsko 30—50.000, prekajeno 32.000 do 50.000, ovčje 20—32.000, kozličje 20—26.000 kron za kg. Sadje: jabolka 3500—12.000, hruške 3500—18.000, breskve 8—16.000, grozdje 12.000 do 18.000, slive 4—6000, češplji 6—10.000, brusnice 14—16.000, malinje 18—22.000 kron za kg. Jajce komad 1450—1850 K. Čajno maslo 66—80.000, namizno maslo 58—62.000, maslo za kuho 44—50.000, rastlinska mast 24—26.000, domača mast 34—38.000, slanina 26—34.000, jedilno olje 24—30.000, olivno olje 42—54.000 kron za kg. Zelenjave: krompir 1400—2600, zelen grah 4—8000, zelen fižol 4—7000, kumare 800—3400, jedilne buče 800—1200, zelje 2000 do 2800, špinača 2800—6000, hren 30—60.000,

čebula 2200—3800, česen 7—14.000 K za kg. Konji: lahki vprežni 3,5—10, težki vprežni 5—14, kočijaški 4—12 milijonov. Krma: sladko seno 85—120.000, kislo seno 70—80.000, detelja 105—150.000, slama 100—120.000 K za meter-cent.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Zvezna železnica misli zvišati osebno vozno tarifo. — V Jugoslaviji se bodo cigarete in tobak pocenile. — 150.000 razporok je bilo izvedenih lansko leto v Zedinjenih državah. — Angleži so ujeli kitajski parnik, ki se je bavil z morskim razbojništvom. — Poljska vlada je sklenila, da potegne ves papirnat denar iz prometa. — Svetovnopoštni kongres v Stockholmu je sklenil, znižati poštnino za svetovnopoštni promet za 50 odstotkov. Sprememba stopi 4. oktobra v veljavo. — Narodna banka izda novčanice po eden milijon kron. — 23. avgusta se je podpiralo na Koroškem 345 brezposelnih. — Na progi Celovec—Pliberk je vtorek 26. avg. zvečer ustrelil nekdo v vozeči vlak. Kroglja je razbila eno šipo in šla skozi drugo odprto okno ven. Ranjen ni bil nihče. — Nemško učiteljšče v Bocnu je bilo ukinjeno. — Sneg je pobelil pretekli teden Karavanke. Po mrzlem in deževnem vremenu ga je padla precejšnja množina globoko dol. — V Madridu že 100 dni ni bilo deža, pri nas ga imamo pa preveč. — 25. avgusta je pri Metnitzu toča popolnoma uničila pridelke. Še prihodnji dan je ležala decimeter debela plast toče. — Nevihta je tudi v Žvabeku povzročila veliko škode: debel gozd je ruvala s koreninami ali ga lomila. — Kačaki so iz maščevalnosti napadli vas Leticu, jo zažgali in ubili 2 osebi. Kralj, ki se je nahajal tačas na postaji Lipljane, se je peljal takoj v avtomobilom v vas in nudil lastnoročno denarno pomoč. Zgorelo je 14 hiš. — V Peči je bil ustoličen kot vrhovni in neodvisni poglavar srbske cerkve patrijarh Dimitrije. Obenem se je vršil koncil pravoslavniških škofov, ki je proglasil Stevana Visokega, sina carja Lazarja, za svetnika pravoslavne cerkve. Slavnosti se je udeležila kraljevska dvojica in veliko ministrov. — Eksplozija v atenskem arzenalu je zahtevala mnogo človeških žrtev in dele arzenala popolnoma uničila. — V Tokio na Japonskem je vsled sesedanja zemlje po dežju 7500 stanovanjskih poslopij pod vodo.

Oljenje ulic na Dunaju. Od maja do junija letos je bilo z oljem politih 1 milijon kvadratnih metrov ali po dolžini 100 kilometrov ulic. Zato je občina porabila 100 vagonov olja. Ker stane oljenje enega kvadratnega metra 5000 K, se je potrošilo zato 5 milijard. Ena milijarda je bila dovoljena še naknadno. Nam se čudno zdi, da Dunajčani zlivajo olje po ulicah, ko ga mi rabimo v čisto druge svrhe, ali pomisliti je treba, da drvi po dunajskih ulicah na dan po stotine avtomobilov in bi bile netlakovane ulice zagrnjene v stalen oblak prahu, ako bi olje prah ne vezalo. Na ta način ne dvigajo prahu ne avtomobili ne veter. Ta nedostatek imajo oljene ulice, da razširjajo ob vročini neprijeten duh.

Planet Mars se je te dni nahajal v največji bližini zemlje, in sicer 56 milijonov kilometrov. S švicarske gore Jungfrau so ga astronomi opazovali z velikimi daljnogledi in poročali novico, da na Marsu sneži. Na večih krajih skušajo priti naši zemljani potom radiotelegrafa s prebivalci Marsa v stik. Nekatere radiopostaje so dobile menda že nekake znake in menijo, da so to signali z Marsa.

Najdebelejši Nmec umrl. V Kellenhusenu je umrl v starosti 61 let mizar Herman Feig, ki je bil najdebelejši mož na Nemškem. Tehtal je 250 kg ter je bil znan po svoji debelosti tudi v inozemstvu. Njegovi otroci so čisto normalni.

Metulji ustavili vlak. Na italijansko provinco Umbria se je spustil pravcati dež metuljev in v trenutku je vsa pokrajina izgledala kakor pobeljena s snegom. Mnogi avtomobili, ki so se pripeljali iz Assa, kjer se je vršil invalidski kongres, so morali prekiniti vožnjo, dva vlaka pa sta morala čakati več ur, ker so postale tračnice vsled metuljev polzke in signalne naprave nevidljive. K sreči je pričelo v resnici deževati in dež je pospravil oblake

metuljev, očistil tračnice in pote, tako da se je mogel promet naslednji dan zopet vpostaviti.

Ne bo več starih ljudi. Zdravnik dr. Pulver je iznašel sredstvo za odpravo gub na človeškem telesu. Je to preparat, ki je popolnoma prost parafina in ki se vbrizgava pod kožo. Vbrizgana tekočina se popolnoma spoji s celicami, ki napenjajo kožo. Sredstvo so preizkusili dunajski zdravniki in izjavili, da je čisto neškodljivo in da je učinek popolen. Vse gube na licu se dajo torej vbodoče odpraviti, zato veselite se vsi, ki ste v letih, pa je vaše srce še mlado. Križ je samo v tem, da je to sredstvo zaenkrat še zelo drago.

Zedinjene države uvažajo muhe. Prosim, nikar ne mislite, da je to šala. Zedinjene države res uvažajo iz Japonskega muhe. Že dalje časa so se pritoževali ameriški farmerji v obrežnih pokrajinah okoli Atlantskega oceana, da dela neka vrsta japonskih hroščkov veliko škodo po polju in po vrtovih. Washingtonski oddelek za poljedelstvo je po dalšem posvetovanju sklenil uvoz neke vrste japonskih muh, ki so znane sovražnice tega hrošča. „Matin“ poroča, da je prva pošiljatev omenjenih muh, ki šteje 49.000 „komadov“, pravkar dospela v Zedinjene države. Muhe uvažar v Ameriko kot ličinke. Nadaljnje pošiljatve bodo sledile.

Državljska vojna na Kitajskem. Italijansko poslaništvo v Pekingju javlja, da je prišlo na Kitajskem do krvave vstaje. Vojska se je razdelila na dva tabora in je državljanska vojna neizogibna. Med Pekingom in Mukdenom je pretrgana vsa zveza. General Vu-Pel-Fu se je proglasil za diktatorja v Pekingju. Proti njemu je nastopil guverner v Mukdenju, ki razpolaga z zelo dobro oboroženimi četami. Pričakuje se, da pride v najkrajšem času do odločilnih bojev.

Vabilo.

„Klub koroških slovenskih akademikov na Dunaju“ priredi v nedeljo, 14. septembra t. l. v Narodnem domu v Dobrli vasi igro

Moravska svatba

Začetek ob treh popoldne.

Pridite vsi!

Odbor.

115

VABILO NA OBČNI ZBOR

posojilnice za Belo in okolico v Železni Kapli, ki se vrši dne 8. septembra ob 11 uri dopoldne v občinski pisarni za Belo v Železni Kapli.

Dnevni red:

1. Čitanje letnega računskega zaključka za l. 1923.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1923.
3. Sklepanje o obrestovanju.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

Ako ob določenem času ni navzočih zadostno število udov, se vrši pol ure potem občni zbor, ne oziraje se na število udov. 116 Načelnik.

Lepo posestvo

s 5 oralov njiv, 2 oralov travnikov, 2 oralov lesa, lep vrt, z drevesnico, pri hiši vodovod, se proda z vsemi poljedelskimi stroji za 60.000.000 k. — Več pove Johann Lačen, trgovec v Šmihelu nad Pliberkom. 105

Kjedom jemoj? V slovenskem Korotanu!